

Het sociaal strafwetboek

- ◆ Franky Blomme,
sociaal inspecteur-
directiehoofd Toezicht
op de Sociale Wetten
- ◆ 27.1.12

Sociaal strafwetboek

Waarom een sociaal strafwetboek ?

codificatie

De codificatie van de materie in een harmonieus geheel.

Vervangt:

- Arbeidsinspectiewet
- Wet administratieve geldboeten
- Strafsancties opgenomen in de diverse sociale wetten

Rechten van verdediging

- Een striktere naleving van de fundamentele rechten en in het bijzonder van twee tot op heden in het sociaal strafrecht eerder miskende rechten, namelijk de rechten van de verdediging vanaf de fase van eenvoudig administratief toezicht tot de procedure inzake toepassing van de sanctie, en de wettelijkheid van de incriminaties.

Coherent strafschema

- De meest ingrijpende wijziging is de invoering van vier categorieën van sancties volgens de ernst, dus vier sanctieniveaus, en de classificatie van alle inbreuken binnen die vier categorieën. Het strafstelsel varieert naar gelang van de categorie waarin de inbreuk valt. De inbreuken worden per materie gerangschikt en bestraft met één van die vier sancties naar gelang van de graad van ernst, waarbij er wordt op toegezien dat alle inbreuken van dezelfde ernst met eenzelfde sanctie worden bestraft.

1. Indeling in 4 niveaus

- ◆ Het sociaal strafwetboek ordent de sancties in vier categorieën volgens hun ernst (art. 101).
- ◆ De incriminaties van het sociaal strafrecht kunnen beschouwd worden als
 - lichte (niveau 1),
 - matig zware inbreuken (niveau 2),
 - zware (niveau 3),
 - heel zware inbreuken (niveau 4).

2. Strafrechtelijke geldboete

- ◆ Niveau 1: geen strafrechtelijke geldboete mogelijk
- ◆ Niveau 2: 50 tot 500 euro
- ◆ Niveau 3: 100 tot 1.000 euro
- ◆ Niveau 4: 600 tot 6.000 euro
 - Nog te verhogen met de opdecimen!

Opdecienen

- ◆ Wet 5.3.52
- ◆ Nog slechts één verhoging: X 6 vanaf 1.1.12
 - Niveau 1: Geen strafrechtelijke geldboete mogelijk
 - Niveau 2: 300 tot 3.000 euro
 - Niveau 3: 600 tot 6.000 euro
 - Niveau 4: 3.600 tot 36.000 euro

X met het aantal

- ◆ Meestal met aantal werknemers, soms ook met aantal kandidaat-werknemers, kinderen ...
- ◆ Wanneer de strafrechtelijke geldboete vermenigvuldigd wordt met het aantal werknemers dat betrokken is bij het misdrijf mag het bedrag niet meer bedragen dan het honderdvoud van de maximale strafrechtelijke geldboete (art. 103).

3. Gevangenisstraf

- ◆ Niveau 1, 2 en 3: Geen mogelijkheid tot gevangenisstraf voorzien
- ◆ Niveau 4: zes maanden tot drie jaar

4. Administratieve geldboete

- ◆ Niveau 1: 10 tot 100 euro (alleen AG mogelijk)
- ◆ Niveau 2: 25 tot 250 euro
- ◆ Niveau 3: 50 tot 500 euro
- ◆ Niveau 4: 300 tot 3.000 euro
 - Nog te vermenigvuldigen met opdecimen!

Opdecienen

- ◆ Art. 102: Ook op AG worden voortaan de opdecienen toegepast (X 6 vanaf 1.1.12)!
- ◆ Niveau 1: 60 tot 600 euro
- ◆ Niveau 2: 150 tot 1.500 euro
- ◆ Niveau 3: 300 tot 3.000 euro
- ◆ Niveau 4: 1.800 tot 18.000 euro

5. Regels van toepassing op strafrechtelijke en AG

- ◆ Verzachtende omstandigheden
 - Algemene regel: niet lager dan 40 % minimumbedrag
 - Bijzondere regeling sociaal verzekerde

Gelijkvormigheid

- De vereenvoudiging van het strafstelsel van de inbreuken (verzachtende omstandigheden, herhaling, enz...) en het gelijkvormig maken, in de mate van het mogelijke, van de regels die van toepassing zijn bij gerechtelijke vervolging en bij toepassing van een administratieve geldboete.
- De algemene invoering van het systeem van de administratieve geldboeten voor alle materies.

Depenalisering en decriminalisering

- De depenalisering van de minder zware inbreuken, wat leidt tot een uitsluitend administratieve behandeling van een aantal inbreuken.
- De decriminalisering van de inbreuken waarvoor niet langer straftoepassing is voorzien.
- De opheffing van de gevangenisstraf in de gevallen waar ze nutteloos en onaangepast blijkt, zodat ze uitsluitend voorbehouden blijft voor een aantal inbreuken, namelijk de zwaarste.

Verzamelen van de incriminaties in één wet

- ◆ Vroeger opgenomen in de wetten zelf en in de wet op de AG, nu in boek 2 van het sociaal strafwetboek.
- ◆ Boek II groepeert de inbreuken niet volgens de sociale basiswetten waaruit ze voortvloeien, maar wel volgens thematische hoofdstukken, hetgeen de begrijpelijkheid van het sociaal strafrecht moet verhogen. Eenzelfde hoofdstuk kan dus strafbepalingen bevatten vervat in verschillende sociale wetten.

Sociaal strafwetboek

Bevoegdheden van de sociaal inspecteurs

Bevoegdheden sociaal inspecteurs

- ◆ Toegangsrecht
- ◆ Recht verhoren op te nemen (Franchimontregels)
- ◆ Zoekingsrecht
- ◆ Inbeslagname

Appreciatierecht

- ◆ Het sociaal strafwetboek somt volgende mogelijke wijzen van optreden op (art. 21):
 - het verschaffen van inlichtingen en adviezen met betrekking tot de meest doeltreffende middelen voor de naleving van de wetten waarop ze toezicht uitoefenen,
 - Het geven van een waarschuwing
 - Het stellen van een termijn voor regularisatie
 - Het opstellen van een proces-verbaal

Sociaal strafwetboek

Boek 2: de inbreuken tegen de persoon
van de werknemer

Hoofdstuk 1

Inbreuken tegen de persoon van de werknemer

- ◆ · afdeling 1: de persoonlijke levenssfeer van de werknemer,
- ◆ · afdeling 2: geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk,
- ◆ · afdeling 3: gezondheid en veiligheid op het werk,
- ◆ · afdeling 4: de leeftijd inzake toegang tot de arbeid.

- ◆ Omdat het gaat om bepalingen die betrekking hebben op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers krijgt de strafrechter voor bepaalde inbreuken de mogelijkheid om bijkomende straffen betreffende het exploitatieverbod van het bedrijf, het beroepsverbod en de sluiting van het bedrijf uit te spreken, rekening houdend met de ernst van de gevolgen van de inbreuk.

- ◆ Voor een aantal inbreuken op de welzijnswetgeving is een sanctie van niveau 3 voorzien.
- ◆ De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.

Sociaal strafwetboek

Aansprakelijkheid van de preventieadviseur

Preventieadviseur: aansprakelijk?

- ◆ Aansprakelijkheid voor werkgever, aangeselde of lasthebber
- ◆ PA: vnl. adviserende taak, dus in principe geen aangeselde

Nuancering

- ◆ Dubbele functie: uitvoeren van opdrachten andere dan adviserende als lid van de hiërarchische lijn en aldus wel aangestelde.
- ◆ Beslissingsbevoegdheid toegekend door de wet (art. 7§1, 2°, i KB interne dienst): maatregeling nemen bij dringende noodzaak bij afwezigheid directie.
- ◆ Beslissingsbevoegdheid gedelegeerd door de werkgever (gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid). Ev. medeaansprakelijk

Meer info

- ◆ F. Blomme en T. Messiaen - « Handboek sociaal strafrecht: het nieuwe sociaal strafwetboek », Story, 2010 (600 blz.)
- ◆ www.storypublishers.be